

Index: YIHR-27.02.2023.

Pismo predsedniku Vlade Republike Srbije, predsedniku Vlade Crne Gore i predsedniku Vlade Republike Srpske, entiteta Bosne i Hercegovine, povodom 30 godina od ratnog zločina u Štrpcima

Poštovana predsednice Vlade Srbije, gospođo Ana Brnabić,
Poštovani Predsedniče Vlade Crne Gore, gospodine Dritane Abazoviću,
Poštovani Predsedniče Vlade Republike Srpske, entiteta Bosne i Hercegovine, gospodine Radovane Viškoviću,

Obraćamo vam se povodom obeležavanja tri decenije od ratnog zločina u Štrpcima (BiH) sa zahtevom da pročitate dokumenta koja vam uz ovo pismo šaljemo i preduzmete niz mera kako bi se ratni zločin u Štrpcima u potpunosti rasvetlio. Pripadnici Vojske Republike Srpske 27. februara 1993. godine oteli su 20 putnike iz voza na pruzi Beograd-Bar, a zatim mučili i ubili 19 državljana SRJ i jedno NN lice. Među njima 18 je bilo bošnjačke nacionalnosti. Žrtve ovog zločina su: Esad Kapetanović, Iljaz Ličin, Fehim Bakija, Šećo Softić, Rifat Husović, Halil Zupčević, Senad Đečević, Jusuf Rastoder, Ismet Babačić, Tomo Buzov, Adem Alomerović, Muhedin Hanić, Safet Preljević, Džafer Topuzović, Rasim Ćorić, Fikret Memović, Fevzija Zeković, Nijazim Kajević, Zvezdan Zuličić i jedno nepoznato lice. Najstarija žrtva imala je 59, a najmlađa 16 godina.

U prilogu ovog pisma vam šaljemo poverljiva dokumenta Železničkog transportnog preduzeća Beograd (ŽTP) koja su javno objavljena tokom sudskog postupka Nebojši Ranisavljeviću, kao i dokumenta Skupštinske komisije Crne Gore kojom je predsedavao Dragiša Burzan. Dokumenta u prilogu ovog pisma smatramo osnovom od koje se može poći u otkrivanje svih činjenica o otmici u Štrpcima jer se u njima navode saznanja republičkih i saveznih organa policijskog i vojnog aparata SRJ o otmici u Štrpcima mesec dana pre zločina.

Ova dokumenta, pored druge dokumentacije koja je objavljena u publikaciji Fonda za humanitarno pravo 2003. godine, pod nazivom "OTMICA u Štrpcima : analiza suđenja za ratni zločin : činjenice, pravna pitanja i političke implikacije" bila su okosnica krivične prijave advokata Velije Murića maja 2002. godine protiv 14 visokih bivših funkcionera SRJ, a koju je prosledio saveznom državnim tužiocu, javnom tužilaštvu Srbije, višem tužiocu u Bijelom Polju i državnim tužiocu Crne Gore. Većina ovih funkcionera Srbije i Crne Gore je u međuvremenu preminula, ali su pravosudne ustanove Srbije i Crne Gore i dalje dužne da istraže i do kraja rasvetle slučaj otmice u Štrpcima.

Među predočenim dokumentima je i onaj iz koga se vidi da je direktor Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu Železničko transportnog preduzeća (ŽTP) Mitar Mandić, mesec dana pred otmicu napisao generalnom direktoru ŽTP-a da je saznao da pripadnici VRS-a planiraju da zaustave voz Beograd-Bar i kidnapuju putnike. Jasno je da je znao je i gde će se to dogoditi, jer je kao mogućna mesta otmice pomenuo Štrpce i Goleš. O tome je informisao Kolegijum ŽTP-a, imao sastanak sa predstavnicima policije i službe Državne bezbednosti, a na kraju i sa pomoćnikom ministra odbrane Srbije, generalom Branislavom Kuzmanovićem. Kuzmanović je, piše u istom dokumentu, obećao da će o najavi otmice obavestiti ministra odbrane Srbije, a on Vojsku Jugoslavije. ŽTP je u istom dokumentu naveo i da je od Ministarstva odbrane tražio da izvrši pritisak na vojsku VRS da odustane od otmice, a od Vojske Jugoslavije i MUP-a da pomognu u boljem obezbeđivanju železnice.

Među indikatorima koji ukazuju na to da je otmica bila planirana sa ciljem da se kidnapuju pripadnici nesrpske nacionalnosti su i tvrdnje jednog svedoka da je konduker, pošto je voz krenuo iz Beograda, na kartama putnika upisivao njihova prezimena. O potencijalnom planu govori i izjava Zorana Udovčića, vođe policijske patrole za obezbeđivanje voza. On je posvedočio da je dobio patrolni list sa instrukcijama da u stanicama Štrpci i Goleš pripadnicima VRS-a omogući da legitimišu putnike, uz obrazloženje da će oni iz

voza odvesti „lica srpske nacionalnosti koja su vojni obveznici VRS-a“. Poštovani predsednici Vlada, imajući u vidu sve gore navedeno kao i činjenicu da predstavljate institucije Srbije, Crne Gore i Republike Srpske, u skladu sa vašim zakonskim ovlašćenjima pozivamo vas da:

1. Hitno formirate zajedničku komsiju koja bi utvrdila istinu o odgovornosti državnih organa Republike Srbije, Republike Crne Gore, institucija Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske za ratni zločin u Štrpcima, a koja bi u roku od dve godine sastavila i objavila izveštaj o odgovornosti navedenih institucija;
2. Poštujete pravosnažne presude o zločinu u Štrpcima kao i da učinite sve kako bi se unapredio nezavistan rad tužilaštava i sudskih veća za ratne zločine u Srbiji, Crnoj Gori i BiH koji bi u novoj zajedničkoj istrazi u slučaju Štrpci doveo do procesuiranja nalogodavaca i svih odgovornih, a do sada neprocesuiranih za ratni zločin nad oteetim putnicima voza 671 na pruzi Beograd – Bar;
3. Podstaknete rad Komsija za nestala lica u Srbiji, Crnoj Gori i BiH kako bi bili pronađeni posmrtni ostaci svih žrtava ratnog zločina u Štrpcima. Jedna od takvih mera predstavljala bi ponovno isušivanje jezera Perućac;
4. Donesete zakone o civilnim žrtvama rata kojima bi porodice žrtava oteitim u Štrpcima, kao i porodice žrtava drugih ratnih zločina koje su do sada diskriminsane, konačno bile priznate od strane institucija sve tri vlade;
5. 27. februar proglasite Danom sećanja na oteite putnike iz voza u Štrpcima i u zajedničkoj organizaciji tri vlade na taj dan održite međuvladinu zvaničnu komemoraciju;

Prilog ovog pisma sadrži kopije sledećih dokumenata:

1. Poverljiva informacija direktora Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu Mitra Mandića str.pov. br. 4/1-93 od 1. februara 1993;
2. Procena političko-bezbednosne situacije u železničkom čvoru Užice koju je potpisao Vuko Mulina;
3. Strogo poverljiva informacija o aktivnostima ŽTP Beograda na sagledavanju bezbednosne situacije na pruzi Užice-Gostun; saradnja sa organima MUP- a Srbije i Vojskom Jugoslavije;
4. Informacija o zadržavanju vozova i odvođenju putnika u ukrsnici Štrpci;
5. Izveštaj direktora Sektora za odbrambene pripreme i zaštitu Mitra Mandića u vezi sa zahtevom Komisije skupštine Crne Gore br. 22/2-94 od 10. februara 1994;
6. Dopis predsednika Komisije skupštine Crne Gore Dragiše Burzana br.02-137/1 od 27. februara 1993;
7. Izveštaj direktora Sektora za STP M. Stamatovskog br.284 -4/02 od 8. marta 2002;
8. Izveštaj Komisije skupštine Crne Gore o rezultatima uvida u dokumentaciju o otmici u Štrpcima u posjedu Javnog državnog tužioca Republike Srbije od 13. novembra 1995;
9. Pismo predsednika Komisije ministru unutrašnjih poslova Crne Gore Filipu Vujanoviću od 31. januara 1996;

Odgovore na naš zahtev možete poslati elektronski na email adrese: office@yih.org, cgooffice@yih.org bhoffice@yih.org. S poštovanjem,

Inicijativa mladih za ljudska prava - Srbija

U Beogradu, Podgorici i Sarajevu

Inicijativa mladih za ljudska prava – Crna Gora

27.02.2023.

Inicijativa mladih za ljudska prava – Bosna i Hercegovina